

بررسی تاثیر هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی سود با توجه به نقش محیط اطلاعاتی

غلامرضا کردستانی^۱

زهرا عبدلی^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۸ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۶/۱۹

چکیده

این پژوهش به بررسی تاثیر شاخص هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و ضریب واکنش آتی سود می پردازد. در این ارتباط اثر محیط های اطلاعاتی نیز مورد بررسی قرار گرفته است. ضریب واکنش سود یکی از معیارهای ارزیابی قیمت سهام است و هموارسازی سود می تواند بر قیمت سود تاثیر داشته باشد. اگر هموارسازی سود توانایی آگاهی دهندگی اطلاعات را در پیش بینی سود آتی افزایش دهد، ممکن است اثر مثبتی بر ضریب واکنش سود آتی داشته باشد، هدف این تحقیق بررسی این دو پرسش است که آیا هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را افزایش می دهد؟ آیا در یک محیط اطلاعاتی شفاف هموارسازی سود ضریب واکنش آتی سود را افزایش می دهد؟ یا خیر. برای بررسی تجربی این موضوع داده های ۸۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۷ مورد تحلیل قرار گرفت. یافته ها تاثیر هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی سود را تایید نمی کند و محیط اطلاعاتی، اعم از شفاف و غیر شفاف بر این ارتباط اثر گذار نمی باشد.

واژگان کلیدی

هموارسازی سود، ضریب واکنش سود، ضریب واکنش آتی سود، محیط اطلاعاتی

۱. دانشیار گروه حسابداری دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) قزوین، ایران.

۲. کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، قزوین، ایران.

مقدمه

سرمایه گذاران در تصمیمات سرمایه گذاری، سود کم نوسان و هموار را ترجیح می دهند. در این راستا مدیران تلاش می کنند سود و نرخ رشد آن را هموار کنند. دو انگیزه اولیه مدیریت برای هموارسازی سود وجود دارد: اول انتقال و گزارش اطلاعات محرمانه خود در باره سود آتی، دوم سرپوش گذاشتن بر اطلاعات واقعی شرکت (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴).

ضریب واکنش سود بیانگر واکنش بازار به تغییرات سود هر سهم است و یکی از بهترین روش های ارزیابی کیفیت سود به شمار می رود (اورت و وگن هافر ۲۰۱۱).

در ارزیابی تاثیر هموار سازی سود بر محتوای اطلاعاتی سود اگر سود واقعی گزارش شود، بنابراین بازار باید به سود جاری واکنش نشان بدهد، نه سود جاری ای که به آینده موکول می شود و به تاخیر افتاده است؛ بنابراین ضریب واکنش سود جاری مثبت و ضریب واکنش آتی سود ناچیزی مشاهده می شود (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۳).

بدین ترتیب اگر کیفیت سود نزدیکی بین سود گزارش شده و سود واقعی تعریف شود، ضریب واکنش آتی سود بالاتر می تواند به معنای کیفیت سود پایین می باشد و نمی توان گفت که ضریب واکنش آتی سود به معنای آگاهی دهندگی بهتر سود می باشد اگر چه مطالعات گذشته (لاندهم و مایرز ۲۰۰۲) بیانگر آنست که ضریب واکنش سود بیانگر آگاهی دهندگی بهتر و به عبارتی کیفیت افشا بهتر است، اطلاعات بهتر ضریب واکنش آتی سود را بهبود می بخشد چرا که محیط اطلاعاتی شفاف تر، اطلاعات حسابداری مربوط تری ایجاد می کند که به سرمایه گذاران این امکان را می دهد که عملکرد آتی موسسه را پیش بینی کنند (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۴) این تحقیق به این سول پاسخ می دهد که آیا هموارسازی سود ضریب واکنش را بهبود می بخشد؟ و آیا محیط اطلاعاتی بر این ارتباط تاثیر گذار است؟ یا خیر

در مجموع انتظار می رود که به موقع بودن سود ضریب واکنش جاری سود را افزایش دهد اما بر ضریب واکنش آتی تاثیری قابل مشاهده ای نداشته باشد. همچنان انتظار می رود محیط اطلاعاتی شفاف ضریب واکنش آتی سود را از طریق پیش بینی سود آتی افزایش دهد. اگر هموار سازی سود پیش بینی را ساده کند و سود جاری در پیش بینی لحاظ نشود در ضریب واکنش آتی سود اثر مثبت مشاهده شود (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۵)

براین اساس هموارسازی سود در یک محیط اطلاعاتی غیر شفاف هم می تواند ضریب واکنش جاری سود را افزایش دهد اما برای آنکه هموارسازی سود ضریب واکنش آتی سود را افزایش دهد مستلزم یک محیط اطلاعاتی شفاف است. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴).

در ادامه مبانی نظری و پیشینه تحقیق، اهداف، فرضیه ها و قلمرو تحقیق تشریح شده است. در پایان خلاصه ای از موضوع و روش پژوهش، خلاصه یافته های تحقیق و مطابقت نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات مشابه ارائه شده است.

ضریب واکنش سود

صورت‌های مالی شرکت‌ها، منابع خبری، تحلیلگران همه و همه از عواملی هستند که بر تصمیمات سرمایه‌گذاران تاثیر می‌گذارند و منجر به واکنش متفاوت سرمایه‌گذاران به سود اعلام شده و بالتبع آن موجب واکنش بازار می‌شود که ضریب واکنش نامیده می‌شود بنابراین ضریب واکنش سود، واکنش بازار به سود اعلام شده از سوی شرکت‌هاست. (پورزندی و همکاران ۱۳۹۲) ضریب واکنش بیانگر آنست که تغییرات سود تا چه حد بر تصمیمات سرمایه‌گذاران تاثیرگذار است. (شوروزی و افروزش ۱۳۹۰)

مهم‌ترین عاملی که موجب واکنش مدیران می‌شود سود است از این رو مدیران سود را دستکاری می‌کنند، تصمیمات سرمایه‌گذاران و واکنش آنها به سود اعلام شده قیمت سهام را تعیین می‌کند، به بیان دیگر مدیران به طور غیرمستقیم بر قیمت سهام تاثیر می‌گذارند و قیمت سهام را تعیین می‌کنند (اسماعیلی ۱۳۸۵).

هموارسازی سود و ضریب واکنش سود

اگر هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را در یک محیط اطلاعاتی غیرشفاف افزایش دهد به دلیل آنست که گزارش سوددهی به موقع و بدون تاخیر بوده است. (اولسون، ۱۹۹۵) از این منظر ضریب واکنش سود آتی بالاتر به معنای بدتر بودن کیفیت سود است. از طرف دیگر اگر هموارسازی سود ضریب واکنش آتی سود در یک محیط اطلاعاتی شفاف را افزایش بدهد به دلیل توجه بیشتر به توانایی اطلاعات در پیش‌بینی سود آتی است. (چنگ و همکاران، ۱۳۹۲؛ ۲۰۱۴)

اگر سود‌ها تحت تاثیر هموارسازی سود مفیدتر شوند اطلاعات بیشتری را درباره سود آتی در خود خواهند داشت، بنابراین ضریب واکنش آتی باید در شرکت‌هایی که هموارسازی سود کرده‌اند بیشتر باشد. (رحمانی و بشیری منش ۱۳۹۰) که این امر نیازمند یک محیط اطلاعاتی شفاف می‌باشد.

محیط اطلاعاتی، هموارسازی سود و ضریب واکنش

یک محیط اطلاعاتی شفاف می‌تواند اطلاعات مربوط فراهم کند (به عنوان مثال سود تحقق یافته گزارش نشده) مانند اطلاعاتی که در دسترس بازار است و بازار از این اطلاعات برای پیشگویی سود آتی استفاده می‌کند؛ بنابراین محیط اطلاعاتی شفاف می‌تواند ضریب واکنش آتی سود را بهبود بخشد. اگر هموارسازی سود توانایی آگاهی‌دهندگی اطلاعات را در پیش‌بینی سود آتی افزایش دهد، ممکن است اثر مثبتی بر ضریب واکنش سود آتی داشته باشد؛ بنابراین تحت فرضیه محیط اطلاعاتی انتظار می‌رود که هموارسازی سود ضریب واکنش سود آتی را افزایش دهد. همچنین انتظار می‌رود که هموارسازی سود در یک محیط اطلاعاتی غیرشفاف ضریب واکنش جاری سود را افزایش دهد اما ضریب واکنش سود آتی را کاهش دهد (چنگ و همکاران، ۱۳۹۲؛ ۲۰۱۴)

یک محیط اطلاعاتی شفاف می تواند ضریب واکنش آتی سود را بهبود ببخشد. اگر هموارسازی سود توانایی پیش بینی کنندگان را در پیش بینی سود آتی افزایش دهد، همچنین ممکن است اثر مثبتی بر ضریب واکنش سود آتی داشته باشد. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴).

پژوهش های موجود بر آگاهی دهندگی هموارسازی سود عموماً از تاثیر محیط اطلاعاتی چشم پوشی کردند به استثنا یک مورد (آلایانز و سیمکو ۲۰۰۹) آنها استدلال کردند که تحت یک محیط اطلاعاتی غیرشفاف که اطلاعات محدودی درباره شرکت وجود دارد بهبود آگاهی دهندگی سود توسط هموارسازی سود برای سرمایه گذاران ارزشمند خواهد بود. یافته های آنان نشان می دهد که هموارسازی سود جاری در ارزیابی شرکت تنها برای موسساتی که محیط اطلاعاتی غیرشفافی دارند مهم است؛ که با موضوع این تحقیق که هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را در شرکت هایی با محیط اطلاعاتی غیرشفاف بهبود می بخشد تناقضی ندارد. چرا که این نتیجه گیری ناقص است و آنها نقش محیط اطلاعاتی یک موسسه در هموارسازی سود بر ضریب واکنش سود آتی را بررسی نکردند که در ارزیابی شرکت بسیار مهم است. این تحقیق مکمل آلایانز و سیمکو است که بطور مستقیم تفاوت نقش محیط های اطلاعاتی موثر در اثربخشی هموارسازی سود در بهبود ضریب واکنش جاری سود و ضریب واکنش آتی سود را می آزماید. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴)

در پژوهش های گذشته بطور مستقیم مفهوم هموارسازی سود بر آگاهی دهندگی سود جاری و آتی با هم را بررسی کردند. هانت و همکاران (۲۰۰۰) در یافتند که هموارسازی سود، رابطه سود بازده را افزایش می دهد و بیان کردند که هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را بهبود می بخشد. تاکر و زارثین (۲۰۰۶) چهارچوب ضریب واکنش آتی را به کار بردند و شواهدی که هموارسازی سود بطور متوسط ضریب واکنش آتی سود را بهبود می بخشد - هر دو این مطالعات شواهدی در حمایت از انگیزه های موثر در ارتباط با اطلاعات محرمانه فراهم می کنند. اگر چه این مطالعات بر پایه ی میانگین نتایج است و ممکن است هموارسازی سود در محیط های اطلاعاتی متفاوت نقش مثبت را ایفا نکند. (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۱۳ و ۱۲)

ماری بث (۲۰۱۳) مسئولیت اجتماعی شرکت ها و ضریب واکنش سود را مورد بررسی قرار داد؛ و استدلال کرد که شرکت های با مسئولیت اجتماعی کمتر در سود اخلاقی بیشتری ایجاد می شود در صورت ثابت بودن سایر عوامل منجر به کاهش ضریب واکنش سود می شود، در شرکت های با مسئولیت اجتماعی بیشتر، سود از صحت بیشتری برخوردار است و ضریب واکنش سود افزایش می یابد.

گاش و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی رابطه بین استراتژی افزایش سود و ضریب واکنش سود پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند، شرکت های با استراتژی افزایش سود نسبت به شرکت های با استراتژی کاهش هزینه ضریب واکنش سود بالاتری دارند.

هانت و همکارانش (۲۰۰۰) رابطه بین نوسان های سود، مدیریت سود و ارزش سهام را بررسی کردند. آنها دریافتند، هموارسازی سود به تقویت رابطه سود و قیمت سهام منجر می شود در نتیجه آنها ادعا می کنند هموار سازی سود، سطح آگاهی دهندگی سود ها را افزایش می دهد. (گراهام و هاردی ۲۰۰۸)

با توجه به مرور پیشینه تحقیق، ارتباط هموارسازی و ضریب واکنش جاری و آتی و نیز تاثیر محیط اطلاعاتی بر این ارتباط مطالعه نشده است این تحقیق به بررسی این موضوع پرداخته است، در این راستا فرضیه هایی تدوین شده است.

فرضیه های تحقیق

هدف این تحقیق بررسی این دو پرسش است که آیا هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را افزایش می دهد؟ آیا در یک محیط اطلاعاتی شفاف هموارسازی سود ضریب واکنش آتی سود را افزایش می دهد؟ یا خیر برای پاسخ به سوالات مطرح شده فرضیه های زیر تدوین شده است:

فرضیه اول: هر چه هموارسازی سود بیشتر باشد ضریب واکنش سود افزایش می یابد اما ضریب واکنش آتی سود کاهش می یابد.

فرضیه دوم: در یک محیط اطلاعاتی شفاف، هموارسازی سود با ضریب واکنش آتی سود رابطه مثبت و معناداری دارد

روش تحقیق

این پژوهش بر اساس بررسی ارتباط هموارسازی سود با ضریب واکنش جاری و آتی با توجه به نقش محیط اطلاعاتی صورت گرفته است و مدل های رگرسیون چند متغیره را برآورد کرده است. جامعه آماری این پژوهش ۱۶ گروه صنعتی از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. تعداد مشاهدات تحقیق ۶۲۸ سال-شرکت است که مرتبط با داده های ۸۳ شرکت پذیرفته شده در بورس طی دوره ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۷ است که متغیر بازده انباشته سه ساله منجر به حذف بخشی از داده ها شده است.

اندازه گیری واکنش جاری و آتی سود

برای اندازه گیری ضریب واکنش جاری و آتی سود مدل لاندهم و مایرز^۱ (۲۰۰۲) که تعدیل شده مدل کالینز و همکاران (۱۹۹۴) است بکار گرفته شده است، (چنگ و همکاران، ۱۶؛۲۰۱۴)

مدل ۱

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta x_t + \beta_2 \Delta x_{t3} + \beta_3 R_{t3} + e_3^4$$

بر اساس این مدل ضریب β_1 به عنوان ضریب واکنش سود و β_2 به عنوان ضریب واکنش آتی است و هر دو ضریب مثبت پیش بینی شده است.

در مدل داریم:

^۱Lundholm and mayers

$$R_t: \text{بازده سالیانه در سال } t$$

$$X_t - X_{t-1}: \text{تغییرات سود خالص } \frac{\Delta x_t}{TA_{t-1}}$$

$$\frac{X_{t3}}{3} - X_t = \frac{\Delta x_{t3}}{TA_{t-1}}$$

$$X_{t-1}: \text{سود خالص در سال } t-1$$

$$X_t: \text{سود خالص در سال } t$$

$$X_{t3}: \text{مجموع خالص در سال } t+1 \text{ تا } t+3$$

$$R_{t3}: \text{بازده انباشته برای سال } t+1 \text{ تا } t+3$$

اندازه گیری هموارسازی سود

برای اندازه گیری سود (IS-FLOS) از روش فرانسیس و همکاران (۲۰۰۴) پیروی شد. به ویژه IS_FLOS به عنوان نوسانات سود با توجه به نوسانات وجه نقد برای سه سال اخیر اندازه گیری شده است. هموارسازی سود مدیریت را بیشتر درگیر جریان های نقدی بی ثبات می کند با توجه به بی ثباتی سود؛ بنابراین نرخ بالا بیانگر هموارسازی سود کامل است. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴)

۱- طبق مدل فرانسیس و همکاران سال ۲۰۰۴ هموارسازی سود را بدست آوردیم. (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۱۷)

رابطه ۱

$$IS\_FLOS_{it} = \frac{stdDev\left(\frac{cfo_{it}}{TA_{it-1}}\right)}{StdDev\left(\frac{NI_{it}}{TA_{it-1}}\right)}$$

در این رابطه داریم:

$$NI_{it} = \text{سود خالص در سال } t$$

$$CFO_{it} = \text{جریان نقدی عملیاتی در سال } t$$

$$TA_{it-1} = \text{جمع دارایی های اول دوره سال } t-1$$

اندازه گیری محیط اطلاعاتی

۱- اندازه بنگاه اقتصادی: لگاریتم طبیعی کل دارای ها در سال t است؛ زیرا شرکت های بزرگتر ممکن است به دلیل ریسک دادخواهی افشای بیشتری داشته باشند (تاگر و زاروین (۲۰۰۵) به نقل از کازنیک و لو، ۱۹۹۵ و جانسون و دیگران، ۲۰۰۱) و محققینی چون لاندیم و مایرز (۲۰۰۲) و گلب و زاروین (۲۰۰۲) نشان می دهد که افشای بیشتر با آگاهی دهندگی بیشتر قیمت سهام با ضریب واکنش سودهای آتی بالاتر ارتباط دارد.

۲- خطای پیش بینی مدیریت که از تفاضل سودهرسهام واقعی و پیش بینی شده بدست آمده است. (چنگ و

همکاران، ۲۰۱۴؛ ۱۸)

متغیرهای کنترلی

در این تحقیق از سه متغیر کنترلی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است. این متغیرها، از ویژگی‌های خاص شرکتها می‌باشند که بر آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (ضریب واکنش سودهای آتی) تاثیر می‌گذارند این متغیرها عبارتند از:

۱- **زیان بنگاه اقتصادی**، یک متغیر مجازی است اگر تغییرات سود (ΔX_{t3}) منفی باشد برابر است با یک و اگر مثبت باشد برابر است با صفر و به عنوان یک متغیر کنترلی در نظر گرفته می‌شود؛ یرا پیش بینی زیان‌های آتی ممکن است دشوار تر از زیان‌های آتی باشد (چوی و همکاران ۲۰۱۱). ΔX_{t3} ، مجموع سود خالص برای سال‌های $t+1$ تا $t+3$ تعدیل شده به سیله ارزش بازار در ابتدای سال مالی t می‌باشد. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴)

۲- **رشد بنگاه اقتصادی**، به عنوان درصد رشد کل دارایی‌ها در سال $t-1$ تا $t+1$ می‌باشد. رشد نیز به عنوان یک متغیر کنترلی در نظر گرفته می‌شود، به این دلیل که شرکت‌های با چشم انداز رشد بالاتر ممکن است جهت کاهش تقارن اطلاعاتی، اطلاعات آتی بیشتری را افشا نمایند. (تاگر و زاروئین ۲۰۰۵) به نقل از فرانکل و همکاران (۱۹۹۵) و تحقیقات پیشین حاکی از وجود ارتباط مثبت بین افشا و آگاهی دهندگی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی (ضریب واکنش سودهای آتی) می‌باشد. X_{it} سود خالص همگن شده به وسیله کل دارایی‌ها در ابتدای سال مالی می‌باشد (نگ و همکاران ۲۰۱۴).

۳- **نوسانات سود آتی**، به عنوان انحراف استاندارد X_{it} برای سسال t تا $t+3$ است اگر سود شرکت دارای نوسانات شدید باشد، پیش بینی سودهای آتی دشوارتر و از این رو قیمت سهام حاوی اطلاعات کمتری در خصوص سودهای آتی خواهد بود (تاگر و زاروئین ۲۰۰۵) به همین دلیل به عنوان یک متغیر کنترلی در نظر گرفته شده است (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۱۹)

یافته‌ها

جدول ۱: تحلیل توصیفی متغیرهای بکاررفته در مدل آزمون فرضیه‌ها

مشاهدات	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	میانه	میانگین
۶۲۸	۰/۷۷۸	-۰/۷۹۵	۸/۲۰۱	۰/۱۲۸	۰/۳۲۳
۶۲۲۸	۱/۳۳۴	-۰/۹۷۱	۸/۹۱۶	۰/۹۱۲	۱/۲۰۴
۶۲۲۸	۰/۱۴۴	-۰/۶۱۸	۱/۴۷۹	۰/۰۱۳	۰/۰۲۵
۶۲۸	۰/۱۸۹	-۱/۵۲۴	۰/۶۸۸	۰/۰۰۴	۰/۰۰۴-
۶۲۸	۳/۹۵۰	۰/۰۰۱	۲۵/۹۵۴	۱/۴۹۶	۲/۹۱۷

مشاهدات	انحراف معیار	کمینه	پیشینه	میانه	میانگین
۶۲۸	۰/۶۴۹	۴/۲۱۱	۸/۰۱۴	۵/۹۲۰	۵/۹۷۰
۶۲۸	۰/۴۸۶	-۵/۰۷۱	۱/۸۶۳	۰/۳۰۶	بینی مدیریت (AFF-ERROR) خطای پیش
۶۲۸	۰/۴۸۴	۰	۱	۰	زیان بنگاه اقتصادی (LOOST)
۶۲۸	۱۷/۲۱۸	-۱	۴۳۰/۵۵۳	۰/۳۴۷	رشد بنگاه اقتصادی (GROWTH)
۶۲۸	۰/۵۸۳	۰/۰۰۴	۴/۸۱۷	۰/۳۵۸	نوسانات سود آتی (EARVSTD)

آماره های تحلیل توصیفی، اطلاعات مفیدی را در خصوص توزیع داده های جمع آوری شده و متغیرهای محاسبه شده در اختیار محقق قرار می دهد. نتایج ارائه شده در جدول ۱ نشان می دهد که IS-FLOS به عنوان معیاری برای هموارسازی سود، میانه اش ۱/۴۹ می باشد که در مقایسه با IS-FLOS در تحقیق چنگ و همکاران (۱،۶۲) و فرانسیس و همکاران هم خوانی دارد. مینگین و میانه بازده جاری و آتی نیز تفاوت اندکی دارند میانگین و میانه ΔX_t نیز مثبت و برابر ۰/۰۲ و ۰/۰۱ می باشد که قابل مقایسه با تحقیق لاندنم و مایرز است و در تحقیق چنگ و همکاران برابر ۰/۰۲ و ۰/۰۸ پس می توان گفت تفاوت محسوسی ندارد؛ اما تفاوت عمده در ΔX_{t3} می باشد که در پژوهش های گذشته همواره مثبت بوده است اما در این تحقیق منفی است و برابر ۰/۰۴- می باشد.

تاثیر هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی سود

در این تحقیق ابتدا از الگوی اثرات ثابت استفاده شد اما به دلیل معنادار نبودن F از الگوی اثرات مقید استفاده شده است. در این جا معادله (۱) به عنوان مبنای مقایسه قرار میگیرد؛ که ضریب β_1 به عنوان ضریب واکنش سود و β_2 به عنوان ضریب واکنش آتی است و هر دو ضریب مثبت پیش بینی شده است. نتایج تاکر و زاروین نشان داده است هموارسازی سود ضریب واکنش جاری و آتی سود را بهبود می بخشد (چنگ و همکاران، ۲۰۱۴؛ ۲۱).

(مدل آزمون فرض ۱)

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta x_t + \beta_2 \Delta x_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IS_t + \beta_5 IS_t * \Delta x_t + \beta_6 IS_t * \Delta x_{t3} + \beta_7 IS_t * R_{t3} + e_t$$

مشاهده می شود که در مدل ۱ ضریب $\Delta X_t(ERC)$ مثبت و برابر (۰/۰۱۴) و ضریب $\Delta X_{t3}(FERC)$ منفی است و برابر (۰/۲۱-) که با تحقیق های مشابه این تحقیق (چنگ و همکاران) که هر دو ضریب مثبت است مغایرت دارد. سپس در بررسی تاثیر هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی سود ضرایب $IS * \Delta X_t$ و $IS * \Delta X_{t3}$ هر دو منفی است یعنی رابطه معکوس دارد اما ضریب $IS * \Delta X_{t3}$ در مقایسه با ضریب مدل ۱ افزایش داشته است و با توجه به اینکه

در سطح معنی داری کمتر از (۰/۰۵) است می توان گفت که رابطه معکوس و معناداری دارد. نتایج حاصله با ادعای مطرح شده در فرضیه اول تحقیق ناسازگار است و در نتیجه این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود.

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta x_t + \beta_2 \Delta x_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IS_t + \beta_5 IS_t * \Delta x_t + \beta_6 IS_t * \Delta x_{t3} + \beta_7 IS_t * R_{t3} + e_t$$

جدول ۲

مدل ۱		مدل آزمون فرض		
		ضریب β	آماره T	سطح معنی داری
$x_t \Delta \beta_1$	۰/۰۱۴۵۹۹	۰/۱۶۵۷۵	۰/۷۵۹۷۳۹	۰/۴۴۷۷
$x_{t3} \Delta \beta_2$	-۰/۲۱۰۸۹	۰/۰۱۴۱۶	۰/۰۹۵۴۶۶	۰/۸۲۴
$\beta_3 R_3$	۰/۱۵۵۱۸	۰/۱۱۷۷۵	۵/۷۳۵۴۷۷	۰
$\beta_4 IS\_FLOS$		-۰/۰۰۳۷	-۰/۵۸۶۱۴۳	۰/۵۵۸
$\beta_5 IS * \Delta x_t$		-۰/۰۹۲	-۱/۱۶۳۲۹۷	۰/۲۴۵۱
$\beta_6 IS * \Delta x_{t3}$		-۰/۱۱۲۶	-۲/۰۲۰۰۹	۰/۰۴۳۷
$\beta_7 IS * R_{t3}$		۰/۰۱۱۲۹	۲/۴۹۱۵۲۳	۰/۰۱۲۹
β . C		۰/۰۹۵۲۵	۳/۴۲۶۴۰۲	۰/۰۰۰۶
$\beta_6 - \beta_5$		۰/۰۲۰۶۵		
F test $\beta_6 - \beta_5$		۰/۸۵۶۷۹		
ضریب تعیین R	۰/۱۲۶۶۳۹			
آماره F	۱۴/۸۷۳۰۳		دوربین واتسون	۲/۰۲۲۹۵۹

تاثیر هموارسازی سود بر آگاهی دهندگی سود مشروط بر محیط اطلاعاتی

تاثیر محیط اطلاعاتی را بر ضریب واکنش جاری و آتی سود و با جداسازی متغیرها صورت گرفته است بدین ترتیب که یکبار اندازه شرکت را به عنوان معیار برای محیط اطلاعاتی و بار دیگر خطای پیش بینی مدیریت به عنوان معیار محیط اطلاعاتی در نظر گرفته شد.

(مدل آزمون فرض ۲)

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta x_t + \beta_2 \Delta x_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IE_t + \beta_5 IE * \Delta x_t + \beta_6 IE_t * \Delta x_{t3} + \beta_7 IE_t * R_{t3} + e_t$$

شایان ذکر است که ضریب β_1 به عنوان ضریب واکنش سود و β_2 به عنوان ضریب واکنش آتی است و همانطور که در جدول ۳ مشاهده می شود محیط اطلاعاتی با معیار اندازه (SIZE) ضریب Δx_t (1.6) و ضریب $IE * \Delta x_t$ (-۰/۲۹)

و تفاوتشان (۱/۹-) می باشد اما محیط اطلاعاتی با معیار خطای پیش بینی مدیریت (*AFF-ERROR*) ضریب ΔX_t برابر (۰/۰۰۱-) و ضریب $IE * \Delta X_t$ (۰/۰۴) و تفاوتشان (۰/۰۴۷) می باشد محیط اطلاعاتی با معیار اندازه تاثیر مثبت و معناداری بر تغییرات سود جاری و آتی ندارد اما محیط اطلاعاتی با معیار خطای پیش بینی مدیریت (*AFF-ERROR*) بر ضریب ΔX_t تاثیر مثبتی دارد اما با توجه به سطح معناداری هیچ رابطه معناداری وجود ندارد.

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta X_t + \beta_2 \Delta X_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IE_t + \beta_5 IE * \Delta X_t + \beta_6 IE_t * \Delta X_{t3} + \beta_7 IE_t * R_{t3} + e_t$$

جدول ۳

محیط اطلاعاتی		محیط اطلاعاتی	
معیار ۱: اندازه		معیار ۲: خطای پیش بینی	
	ضریب	سطح معنی داری	سطح معنی داری
$\beta_1 \Delta X_t$	۱/۶۱۴۴۹۴۲	۰/۳۰۵۸	۰/۹۹۳۸
$\beta_2 \Delta X_{t3}$	-۱/۷۴۶۵۷	۰/۱۳۴	۰/۰۶۹۸
$\beta_3 R_3$	۰/۰۲۱۵۵۸	۰/۹۰۶۲	0
$\beta_4 IE$	-۰/۰۳۵۸	۰/۴۳۳۱	۰/۴۶۸۶
$\beta_5 IE * \Delta X_t$	-۰/۲۹۱۵۵	۰/۲۸۳۷	۰/۸۲۶۵
$\beta_6 IE * \Delta X_{t3}$	۰/۲۶۰۵۹۴	۰/۲۵۳۵	۰/۳۴۷۱
$\beta_7 IE * R_{t3}$	۰/۰۱۹۹۱۳	۰/۵۲۲۴	۰/۴۰۶۶
$\beta_0 C$	۰/۳۱۴۹۹۲	۰/۲۴۴۷	۰/۰۰۰۷
$\beta_6 - \beta_5$	۰/۵۵۲۱۴۵		۰/۲۲۹۸۶۵
	1	2	
ضریب تعیین R	۰/۱۰۷۹۴۷	۰/۱۰۳۴۱	۲/۰۳۵۱۹۸
آماره F	۱۲/۸۹۶۱۸	۱۱/۵۶۶۶۱	۲/۰۵۹۳۴۲
			۱ دورین واتسون
			۲ دورین واتسون

سپس نمونه ها را به دو گروه محیط اطلاعاتی شفاف و محیط اطلاعاتی غیر شفاف تقسیم شد بدین صورت که معیار های محیط اطلاعاتی که اندازه و خطای پیش بینی هستند مبنای قرار گرفتن ابتدا متغیر اندازه (SIZE) را از بزرگ به کوچک دسته بندی کردیم ۴۰٪ بالا به عنوان محیط اطلاعاتی شفاف قرار گرفت و ۴۰٪ پایین به عنوان محیط اطلاعاتی غیر شفاف لحاظ گردید. در مورد خطای پیش بینی مدیریت (AFF-ERROR) نیز ابتدا از کوچک به بزرگ دسته بندی شد و سپس ۴۰٪ بالا به عنوان محیط اطلاعاتی شفاف قرار گرفت و ۴۰٪ پایین به عنوان محیط اطلاعاتی غیر شفاف لحاظ گردید.

سپس مدل هموارسازی سود در این دو محیط با دو معیار مورد بررسی قرار گرفت.

در جدول ۴ مشاهده میشود که $IS*\Delta Xt$ در محیط اطلاعاتی شفاف با معیار سائز در سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ قرار گرفته است اما ضریب منفی است و رابطه معکوس دارد در محیط اطلاعاتی شفاف با معیار خطای پیش بینی مدیریت ضریب $IS*\Delta Xt$ منفی است اما در مقایسه با ضریب ΔXt کمی افزایش داشته است اما ضریب $IS*\Delta Xt3$ افزایش یافته و مثبت است و هموارسازی سود سبب افزایش ضریب واکنش آتی سود شده است اما در سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ قرار ندارد همچنین مشاهده میشود که ضریب $IS*\Delta Xt$ در محیط اطلاعاتی غیر شفاف با معیار خطای پیش بینی مدیریت مثبت است و هموار سازی سود باعث افزایش ضریب واکنش جاری سود شده است اما سطح معناداری بیشتر از ۰,۰۵ قرار گرفته است.

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta x_t + \beta_2 \Delta x_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IS_t + \beta_5 IS_t * \Delta x_t + \beta_6 IS_t * \Delta x_{t3} + \beta_7 IS_t * R_{t3} + e_t$$

جدول ۴

		محیط اطلاعاتی با معیار اندازه				محیط اطلاعاتی با معیار خطای پیش بین مدیریت			
متغیرها	شفاف ۱		غیر شفاف ۲		شفاف ۳		غیر شفاف ۴		
	ضریب	سطح معنی داری	ضریب	سطح معنی داری	ضریب	سطح معنی داری	ضریب	سطح معنی داری	
$\beta_1 \Delta Xt$	۰/۰۶۷۴۵۵	۰/۷۸۵	۰/۵۰۳۷۵	۰/۱۲۴۱	۰/۲۲۷۹۶۹	۰/۴۹۵۱	۰/۰۷۴۰۰۴	0.808	
$\beta_2 \Delta Xt3$	۰/۰۲۴۴۶۷	۰/۸۸۵۱	۰/۱۲۴۵۸۴	۰/۶۴۹	۰/۵۴۴۱۷۹	۰/۰۱۸۱	۰/۲۰۳۹۶۸	0.396	
$\beta_3 R3$	۰/۱۸۳۷	0	۰/۱۵۷۱۲۸	0	۰/۱۰۸۹۴	۰/۰۰۰۲	۰/۱۹۷۹۹۲	0	

محیط اطلاعاتی با معیار اندازه					محیط اطلاعاتی با معیار خطای پیش بین مدیریت			
β_4 IS_FLOS	۰/۰۰۹۴۳۲	۰/۲۳۵	۰/۰۰۴۳۴۱	۰/۵۳۶۷	۰/۰۰۴۷۷۷	۰/۴۶۹۲	۰/۰۴۹۳۵۲	0.014
β_5 IS* Δ Xt	۰/۱۷۸۹۸۶	۰/۰۰۰۰۲	۰/۱۵۱۵۶۹	۰/۱۲۹۶	۰/۰۸۵۹۸۸	۰/۲۸۷۵	۰/۱۱۶۹	0.477
β_6 IS* Δ Xt3	۰/۰۵۹۰۲۲	۰/۰۲۱۳	۰/۰۳۷۵۶۲	۰/۸۰۵۴	۰/۱۶۵۲۸۶	۰/۲۰۶۶	۰/۰۹۲۵۳۹	0.474
β_7 IS*Rt3	۰/۰۰۴۰۱۱	۰/۳۲۳۱	۰/۰۰۲۹۶۹	۰/۴۵۲۹	۰/۰۰۴۴۶۵	۰/۲۲۰۶	۰/۰۳۱۹۲۹	0.008
β . C	۰/۰۴۹۴۱۳	۰/۱۶۵	۰/۰۸۶۱۴	۰/۰۷۲۱	۰/۱۲۱۲۴۲	۰/۰۰۲۵	۰/۰۲۱۸۲۵	0.697
β_6 - β_5	۰/۱۱۹۹۶۴		۰/۱۱۴۰۰۷		۰/۲۵۱۲۷۴		۰/۲۰۹۴۳۹	
ضریب R تعیین	۰/۱۸۳۱۵۱	۱/۳۵۹۴	۰/۱۴۷۵۳۲	۱۷۱۵۹۸			۴ دورین واتسون	2.176
F آماره	۸/۸۷۲۵۵۹	۱/۶۴۱۲۳	۵/۸۸۸۷۷۲	۴/۹۹۴۱۵۷			۳ دورین واتسون	2.136
		۸					۲ دورین واتسون	2.03
							۱ دورین واتسون	2.28

تاثیر محیط اطلاعاتی بر آگاهی دهندگی هموارسازی سود بر بهبود ضریب واکنش جاری و آتی

سود

مدل مبنای دیگر گسترش بیشتری یافت و ارتباط محیط اطلاعاتی (IE) را با همه متغیرها در جدول ۴ مورد آزمون قرار گرفت. تا تاثیر محیط اطلاعاتی بر آگاهی دهندگی هموارسازی سود بر بهبود ضریب واکنش جاری و آتی سود سنجیده شود. همانطور که گفته شد در این تحقیق محیط اطلاعاتی با دو معیار اندازه و خطای پیش بینی مدیریت سنجیده می شود؛ بنابراین این دو معیار از کوچک به بزرگ رتبه بندی شد و در مورد معیار اندازه به داده هایی که در نیمه بالای این

دسته بندی قرار گرفتند یک و به آنهایی که در نیمه پایین قرار گرفتند صفر داده شد و در مورد معیار خطای پیش بینی داده هایی در نیمه بالا قرار گرفتند صفر و آنهایی که در نیمه پایین قرار گرفتند یک داده شد و یکبار مدل با معیار اندازه و بار دیگر با معیار خطای پیش بینی مدیریت مورد آزمون قرار گرفت.

(مدل آزمون فرض ۳)

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta X_t + \beta_2 \Delta X_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IS_t + \beta_5 IS_t * \Delta X_t + \beta_6 IS_t * \Delta X_{t3} + \beta_7 IS_t * R_{t3} + \beta_8 IE_t + \beta_9 IE_t * \Delta X_t + \beta_{10} IS_t * \Delta X_{t3} + \beta_{11} IE_t * R_{t3} + \beta_{12} IS_t * IE_t + \beta_{13} IS_t * IE_t * \Delta X_t + \beta_{14} IS_t * IE_t * \Delta X_{t3} + \beta_{15} IS_t * IE_t * R_{t3} + e_t$$

همانطور که مشاهده می شود هیچکدام رابطه مثبت و معنا داری ندارند، ضریب $IS * \Delta X_t$ در محیط اطلاعاتی با مبنای اندازه مثبت است اما سطح معناداری اش بیش از ۰,۰۵ است ضریب $IS * \Delta X_{t3}$ در هر دو محیط اطلاعاتی منفی است و رابطه معکوس دارد ضریب $IE * \Delta X_t$ نیز در هر دو محیط اطلاعاتی با معیار اندازه و مبنای خطای پیش بینی مدیریت منفی است اما در محیط اطلاعاتی با معیار خطای پیش بینی در سطح معناداری است یعنی در سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ قرار دارد و رابطه معکوس و معنی داری دارد. همچنین ضرایب $IS * IE \Delta X_{t3}$ و $IS * IE \Delta X_t$ در هر دو محیط اطلاعاتی منفی است اما $IS * IE \Delta X_t$ در محیط اطلاعاتی با معیار اندازه در سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ قرار دارد بنابراین رابطه معکوس و معناداری دارد. نتایج حاصله با ادعای مطرح شده در فرضیه دوم تحقیق ناسازگار است و در نتیجه این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می شود.

ضریب تعیین مدل رگرسیونی ۰/۲۱۵ می باشد و حاکی از این که این مدل توانسته است ۲۱/۵ درصد از ضریب واکنش سود شرکت های نمونه آماری را از طریق متغیرهای مستقل و کنترلی تبیین نماید. همچنین، نتایج نشان می دهد که آماره دوربین واتسون بین ۱/۵ تا ۲/۵ بوده و بنابراین، بین خطاهای الگوی رگرسیونی خود همبستگی شدیدی وجود ندارد.

$$R_t = \beta_0 + \beta_1 \Delta X_t + \beta_2 \Delta X_{t3} + \beta_3 R_{t3} + \beta_4 IS_t + \beta_5 IS_t * \Delta X_t + \beta_6 IS_t * \Delta X_{t3} + \beta_7 IS_t * R_{t3} + \beta_8 IE_t + \beta_9 IE_t * \Delta X_t + \beta_{10} IS_t * \Delta X_{t3} + \beta_{11} IE_t * R_{t3} + \beta_{12} IS_t * IE_t + \beta_{13} IS_t * IE_t * \Delta X_t + \beta_{14} IS_t * IE_t * \Delta X_{t3} + \beta_{15} IS_t * IE_t * R_{t3} + e_t$$

جدول ۵

محیط اطلاعاتی با معیار اندازه			محیط اطلاعاتی یا معیار خطای پیش بینی			
	ضرایب	آماره T	سطح معناداری	ضرایب	آماره T	سطح معناداری
ΔX_T	۰/۰۲۰	۰/۰۶۴	۰/۹۴۸	۰/۵۳۲	۱/۵۵۴	۰/۱۲۰
ΔX_{T3}	-۰/۱۷۶	-۰/۷۹۰	۰/۴۲۹	۰/۰۳۲۹	۰/۱۴۳	۰/۸۸۶
Rt3	۰/۰۴۸	۲/۰۹۹	۰/۰۳۶	۰/۰۵۳۴	۲/۲۲۹	۰/۰۲۶
IS_FLOS	-۰/۰۰۹	-۱/۱۹۷	۰/۲۳۱	-۰/۰۱۳۶	-۱/۸۲۹	۱
IS* ΔX_t	۰/۱۷۸	۱/۲۷۳	۰/۲۰۳	-۰/۱۱۴	-۱/۰۹۰	۰/۲۷۵
IS* ΔX_{t3}	-۰/۰۰۵	-۰/۰۶۲	۰/۹۵	-۰/۰۵۸	-۰/۷۰۸	۰/۴۷۸
IS*Rt3	۰/۰۰۶	۰/۸۷۸	۰/۳۷۹	۰/۰۱۶	۲/۹۵۹	۰/۰۰۳
IE	۰/۰۱۸	۰/۳۹۸	۰/۶۹۰	-۰/۰۴۳	-۱/۲۹۰	۰/۱۹۷
IE* ΔX_t	-۰/۱۹۴	-۰/۴۷۸	۰/۶۳۲	-۰/۹۰۴	-۲/۱۷۱	۰/۰۳۰
IE* ΔX_{t3}	۰/۰۴۵	۰/۱۵۳	۰/۸۷۸	-۰/۲۹۷	-۱/۰۰۶	۰/۳۱۴
IE*Rt3	۰/۰۰۰۹	۰/۰۳۳	۰/۹۷۲	۰/۰۳۵	۱/۲۰۳	۰/۲۲۹
IS_IE_F	۰/۰۰۳	۰/۳۶۴	۰/۷۱۶	۰/۰۱۱	۰/۹۶۰	۰/۳۳۷
IS*IE ΔX_T	-۰/۳۷۴	-۲/۲۶۶	۰/۰۲۳	-۰/۰۳۰	-۰/۲۰۵	۰/۸۳۷
IS*IE ΔX_{T3}	-۰/۱۳۵	-۱/۱۹۶	۰/۲۳۲	-۰/۱۲۰	-۱/۰۲۱	۰/۳۰۷
IS*IEF ΔR_{T3}	۰/۰۰۵	۰/۵۶۱	۰/۵۷۴	-۰/۰۲۱	-۲/۲۴۸	۰/۰۲۴
LOSST	-۰/۰۱۸	-۰/۴۳۸	۰/۶۶۱	-۰/۰۱۳	-۰/۳۰۷	۰/۷۵۸
GROWTH	-۰/۰۰۰	-۰/۱۰۰	۰/۹۲۰	۰/۰۰۰	۰/۴۵۵	۰/۶۴۹
EARVSTD	۰/۵۰۴	۹/۷۶۹	۰/۰۰۰	۰/۵۱۲	۹/۸۲۶	۰/۰۰۰
C	۰/۰۱۸۶	-۰/۴۹۸	۰/۶۱۸	-۰/۰۱۷	-۰/۴۲۶	۰/۶۶۹
R ضریب تعیین	۰/۲۱۵	۰/۲۵۰			۱ دوربین واتسون	۲/۱۰۰
F آماره	۹/۷۱۴	۱۱/۰۹۵			۲ دوربین واتسون	۲/۱۰۶

نتیجه گیری

این پژوهش بررسی شد که چگونه هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی سود تاثیر میگذارد و آیا این تاثیر مشروط بر محیط اطلاعاتی است؟ جامعه آماری این پژوهش شامل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و نمونه آماری ۸۳ شرکت می باشد داده های تحقیق مربوط به یک دوره ۱۴ ساله از ۱۳۸۳ تا ۱۳۹۷ می باشد.

در ابتدا یک مدل مینا (مدل ۱) در ارتباط با هموارسازی سود و ضریب واکنش جاری و آتی سود ایجاد شد که برگرفته شده از مطالعات پیشین که در زمینه تاثیر هموارسازی سود بر ضریب واکنش جاری و آتی توامان صورت گرفته بود. در این تحقیق دو فرضیه بررسی شد. فرضیه اول: هر چه هموارسازی سود بیشتر باشد ضریب واکنش سود افزایش می یابد اما ضریب واکنش آتی سود کاهش می یابد؛ و فرضیه دوم: در یک محیط اطلاعاتی شفاف هموارسازی سود، با ضریب واکنش آتی سود رابطه مثبت و معناداری دارد. در فرضیه اول انتظار این بود که هموارسازی ضریب واکنش جاری سود را افزایش دهد اما بر ضریب واکنش آتی سود تاثیر ناچیزی بگذارد تا بجز تحلیل آماری حاصل از آزمون فرضیه اول نشان داد که هموارسازی سود با ضریب واکنش جاری سود رابطه ای معکوس دارد که معنادار نیست و این یافته با مبانی نظری تحقیق و با ادعای مطرح شده در فرضیه اول سازگار نمی باشد. و در نتیجه این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می شود. همچنین یافته های مذکور با تحقیق چنگ و همکاران (۲۰۱۴) نیز مطابقت ندارد.

همچنین انتظار میرفت که در یک محیط اطلاعاتی غیر شفاف و ضعیف هموارسازی سود ضریب واکنش جاری سود را بهبود ببخشد و بر ضریب واکنش آتی تاثیر محسوسی نداشته باشد اما در یک محیط اطلاعاتی شفاف هموارسازی ضریب واکنش جاری و آتی سود را بهبود ببخشد و افزایش دهد؛ اما نتایج تحلیل آماری حاصل از آزمون فرضیه دوم نشان داد که هموارسازی سود با ضریب واکنش جاری سود در یک محیط اطلاعاتی غیر شفاف با معیار خطای پیش بینی رابطه مثبت دارد که معنادار نیست و همچنین هموارسازی سود در یک محیط اطلاعاتی شفاف با معیار خطای پیش بینی رابطه ای مثبت دارد که معنادار نیست و این یافته ها با مبانی نظری تحقیق و با ادعای مطرح شده در فرضیه اول سازگار نمی باشد. و در نتیجه این فرضیه در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می شود. همچنین یافته های مذکور با تحقیق چنگ و همکاران (۲۰۱۴) نیز مطابقت ندارد.

تحقیقات نشان می دهد که سود با کیفیت بالا ضریب واکنش جاری سود را افزایش می دهد و ضریب واکنش آتی سود را کاهش می دهد مگر اینکه یک محیط اطلاعاتی شفاف اطلاعاتی را برای پیش بینی سود آتی فراهم کند. (چنگ و همکاران ۲۰۱۴) و شاید بتوان اینگونه نتیجه گرفت که سود از کیفیت بالایی برخوردار نبوده است که نتوانسته ضریب واکنش جاری سود را افزایش بدهد.

منابع و ماخذ

- امینی مطلق ع. ۱۳۸۹. "رابطه بین کیفیت سود و ضریب واکنش سود و تمرکز سرمایه گذاران" پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی
- پیرایش ر، چغاله م. ۱۳۹۲. "تاثیر انگیزه های هموارسازی سود بر ضریب واکنش بازده غیر عادی نسبت به سود غیر منتظره". فصلنامه حسابداری مالی، ش ۸۳: ۲۱-۱۰۹
- پورزندى م، طاهرى ذ. ۱۳۹۲. "آزمون مدیریت سود و ضریب واکنش سود مبتنی بر متغیرها" فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ش ۵: ۱۰۹-۱۲۲
- ثقفی ع، مرادی جز م، سهرابی ح. ۱۳۹۳. "رابطه بین مدیریت سود و عدم تقارن اطلاعات در شرایط نا اطمینانی محیطی". مجله دانش حسابداری، ش ۱۷: ۷-۲۷
- ثقفی ع، کردستانی غ ر. ۱۳۸۳. "بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود نقدی". بررسی های حسابداری و حسابرسی، ش ۳۷: ۵۱-۷۲
- جوادیان کوتابی ح ر. ۱۳۷۹. "هموارسازی سود" مجله حسابدار ش ۱۳۶: ۳۴-۳۷
- حسن زاده ح. ۱۳۸۸. "تاثیر اقلام سرمایه در گردش تعهدی بر ضریب واکنش سود". پایان نامه کارشناسی ارشد حقیقت ح، رایگان ا. ۱۳۸۷. "نقش هموارسازی سود بر محتوای اطلاعاتی سودها در خصوص پیش بینی سودهای آتی" بررسی های حسابداری و حسابرسی ش ۵۴: ۳۳-۴۶
- خالقی مقدم ح، احمد خان بیگی م. ۱۳۹۰. "رابطه محافظه کاری و به هنگام بودن سود خالص با اندازه شرکت و اندازه موسسه حسابرسی". بررسی ها حسابداری و حسابرسی، ش ۶۴: ۱-۱۸
- خوش طینت م. جوادی نوکاشتی ص. ۱۳۸۵. "تاثیر اندازه شرکت بر محتوای اطلاعاتی سود" فصلنامه مطالعات حسابداری، ش ۱۶: ۱-۱۸
- دارا م. ۱۳۹۱. "نگیزه های مدیریت سود بر واکنش بازار سرمایه" پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد قزوین
- رحمانی ع، بشیری منش ن. ۱۳۹۱. "بررسی اثر انتشارپیش بینی سود بر ضریب واکنش آینده". دانش حسابداری، ش ۱۰: ۲۹-۵۰
- رحمانی ع، بشیری منش ن. ۱۳۹۰. "بررسی اثر هموارسازی سود بر آگاهی بخش قیمت سهام". پژوهش های حسابداری مالی، ش ۹: ۳۹-۵۴
- شوروزی م ر، افروز منش ا. ۱۳۹۰. "اثر استاندارد های حسابداری ایران بر ضریب واکنش سود". پژوهش های مدیریت، ش ۹۲ و ۹۳
- صادقی شریف ج، اصولیان م. ۱۳۹۲. "تغییرات سود و واکنش سرمایه گذاران" فصلنامه راهبرد مدیریت مالی، ش ۲: ۱-۳۱

- عرب مازار یزدی م ، کرانی ، ک . ۱۳۹۰. "بررسی رابطه بین استراتژی افزایش سود و ضریب واکنش سود " .
 بررسی های حسابداری و حسابرسی، ش ۶۴:ص ۱۱۳ تا ۱۲۸
- کردستانی غ ر ، ایرانشاهی م . ۱۳۹۱. "تاثیر محافظه کاری بر میزان مربوط بودن اطلاعات حسابداری به ارزش سهام " دانش حسابداری ، ش ۴۶:صص ۱۸-۳۳
- محمدی م. ۱۳۸۹. "بررسی تاثیر ریسک عدم پرداخت بر ضریب واکنش سود " پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اراک
- مرادی م ، فلاحی م ، ع . ۱۳۸۹. "بررسی رابطه کیفیت سود و ضریب واکنش سود " . دانش و توسعه، ش ۳۳ نیکو مرام ه ، تقوی م ، احمدزاده ح . ۱۳۹۳. "پیامدهای اقتصادی کیفیت اطلاعات حسابداری با تاکید بر متغیر ضریب واکنش سود " فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ش ۱۱:۱-۴۱۵
- هاشمی ع ، صمدی و . ۱۳۸۸. "آثار هموارسازی سود بر محتوای اطلاعاتی آن در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار". تحقیقات حسابداری ش ۱۴۸-۱۶۷
- وکیلی فرد ح ر ، سعیدی ع ، افتخاری علی آبادی ا. ۱۳۹۲. "بررسی ضریب واکنش به سود در بورس اوراق بهادار تهران" فصلنامه دانش مالی تحلیل اوراق بهادار ، ش ۱۸:صص ۱۱۵-۱۲۳
- Cheng A. Johnston J. li SH. 2014. "Higher ERC or Higher Future ERC from Income Smoothness?—the role if information environment.
- Chung R , Firth M , Kim J B .2005" Earnings management, surplus free cash flow , and external monitoring". Journal of Business Research ,58 pp 766-776
- Cheng F F , Nasir. 2010. "Earning response coefficients and the financial risk if china commercial bank". International Review of Business Research Paper .3: pp178-188
- Chen J Z. 2009. " The choice between real and accounting earnings management " Job market Paper
- Ehomoto M , Kimura F, Yamaguchi T .2015. "Accrual_ based and real earnings management: An international comparison for investor protection". Discussion Paper Series RIEB
- Ghosh A, Gu ZH , Jain P C .2008. "Sustained earnings and revenue growth , earnings quality , and earnings response coefficients.
- Graham C R , Harvey R C, Rajgopal SH .2005. "The economic implications of corporate financial reporting".
- Kothari S P , Leone A J , Wsley E CH .2001. "Performance mathed discretionary accrual measures"
- Beth M "2007. Corporate social responsibility and earnings response coddicient" NO 13
- Park CH W, Pincus M. 2000. "Internal versus external equity funding sources and earnings response coefficients.
- Scott W R , 2003. "Financial accounting theory" third edition.

Investigating the impact of profit smoothing on the current and future reaction coefficient of profit according to the role of the information environment

Gholamreza Kurdestani¹
Zahra Abdoli²

Date of Receipt: 2022/07/09 Date of Issue: 2022/09/10

Abstract

This research examines the effect of profit smoothing index ERC and FERC. In this connection, the effect of information environments has also been investigated. The ERC is one of the criteria for stock price evaluation, and profit smoothing can affect the profit price. If profit smoothing increases the ability to inform information in predicting future profit, it may have a positive effect on the FERC. The purpose of this research is to investigate these two questions: Does profit smoothing increase the ERC? In transparent information environment, does profit smoothing increase the FERC? Or not. To empirically investigate this issue, the data of 83 companies admitted to the Tehran Stock Exchange during the years 2013 to 2017 were analyzed. The findings do not confirm the effect of profit smoothing on the current and future reaction coefficient of profit, and the information environment, both transparent and non-transparent, does not affect this relationship.

Keywords

Profit smoothing, profit reaction coefficient, profit future reaction coefficient, information environment

1. Associate Professor of Accounting Department, Faculty of Social Sciences, Imam Khomeini International University (RA) Qazvin, Iran.

2. Master of Accounting, Qazvin Islamic Azad University, Qazvin, Iran.